

Heydər Əlirza oğlu Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Azərbaycanın Naxçıvan şəhərində anadan olmuşdur.

*O, Xalq Teatrında da fəal iştirak edir,
adətən şah rollarını oynayırdı*

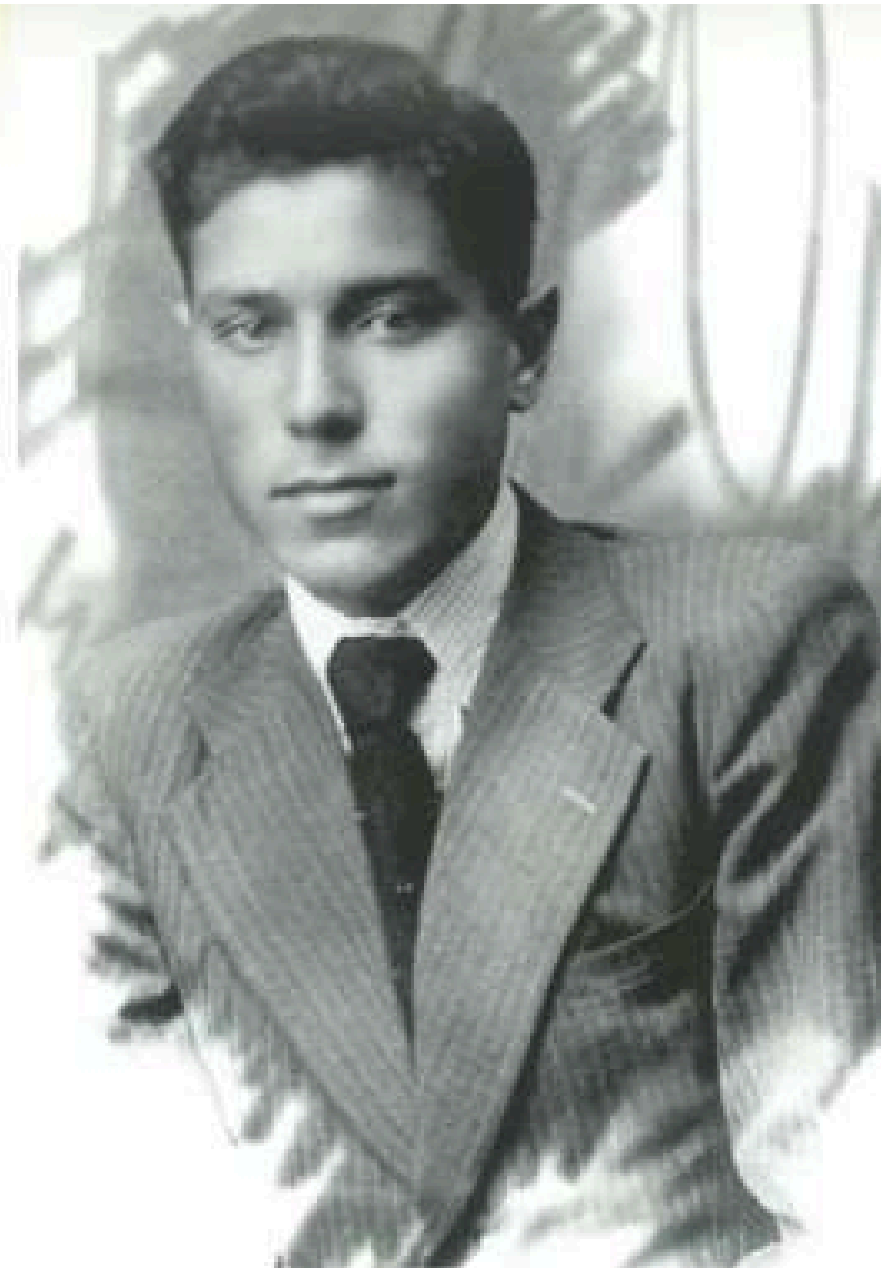
*«Şərq qapısı» qəzetinin 1939-cu ildə nəşr olunan sayında Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu əla
qiymətlərlə bitirən tələbələrdən Heydər Əliyevin, Firuzə Rzayevanın, Zərqələm Əliyevanın. Sona və
Zaman adlı daha iki nəfərin şəkli çap olundu.*

Naxçivan Pedaqoji Texnikumunun talobalari, 1939

Heydar Aliev as a young man, Nakhchivan

Heydar Aliyev during his Nakhchivan period, 1930s-40s

Gənclik illərindən bir xatirə

A memory from the years of
youthhood

Память о годах молодости

From left to right: Heydar Aliyev's cousin, Rzagulu Guliyev, Ibrahim Ismayilov and Heydar Aliyev, Nakhchivan, 1946

Heydar Aliyev with his mother, brother Agil and sister Rafiga

*DTK-nı böyük çətinliklə də olsa
azərbaycanlılaşdırdım*

Mən 1950-ci ildə Leninqradda xüsusi xidmət orqanının ali məktəbini bitirəndən sonra Bakıda işləməyə başladım. O vaxt bu qurum Dövlət Təhlükəsizliyi Nazirliyi adlanırdı. Təhlükəsizlik Nazirliyinin əks-kəşfiyyat şöbəsi çox böyük şöbə idi. İlk dəfə mənə o şöbədə bölmə rəisi təyin etdilər. Bu şöbənin altı bölməsi var idi, bircə şöbənin rəisi azərbaycanlı idi, üç müavini azərbaycanlı deyildi – ikisi erməni, biri başqa millətdən idi, ilk dəfə mən 1950-ci ildə azərbaycanlı kimi altı bölmədən birinə rəis təyin olunmuşdum. Qalanlarının hamısı azərbaycanlı deyildi – mən bölmə rəislərini deyirəm, hər bölmədə 10–15 zabit vardı. İndi hesablayın, zabitlərin içərisində nə qədər azərbaycanlı var idi.

Heydar Aliyev, İsmayil Gasimov and İbrahim İsmayilov, Naxçıvan, 1948

Prezidentin həyatında onun həyat yoldaşı Zərifə xanım Əliyeva böyük rol oynamışdır. Görkəmli alim, oftalmoloq, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, tibb elmləri doktoru, professor Zərifə xanım Əliyeva haqqında yaxınlarının, həmkarlarının, onu tanıyanların ürəklərində parlaq xatirələr qalmışdır. Azərbaycanın tanınmış dövlət xadimi, böyük alim, səhiyyə təşkilatçısı Əziz Əliyevin qızı, Sovet dövlətinin görkəmli xadimlərindən olan Heydər Əliyevin həyat yoldaşı Zərifə xanım təəccüb olunacaq dərəcədə təvazökarlığı, alicənablığı, ürayinin təmizliyi ilə seçilirdi. Müsahibini dinləyə bilmək, onun problemlərini dərk etmək, onları az qala öz problemlərindən üstün tutmaq bacarığı, insanlara qarşı hədsiz xeyirxahlığı onu daha da yüksəldirdi. O, vəfali həyat yoldaşı, iki övlad tərbiyə etmiş çox gözəl ana idi. Lakin o, həm də seçdiyi yolla irəliləyən prinsiplial alim idi, qarşısında duran məqsədin həyata keçirilməsi üçün axıradək çarpışırdı. Bir təşkilatçı kimi, o, rəhbərlik etdiyi kollektivi lazımi istiqamətə yönəltməyi bacarırdı. İşə münasibəti, səmimiyyəti ilə hamı üçün nümunə idi. Zərifə xanım çox istedadlı bir insan idi və bu istedad onun hər bir işində özünü büruzə verirdi.

Həyatının son günlərində o elmi işini davam etdirir, ailəsi və işi haqqında düşünürdü. Zərifə xanım Heydər Əliyevin layiqli həyat yoldaşı, vəfali dostu və silahdaşı idi.

Zarifa khanum Aliyeva played an important role in the life of the President as his wife and devoted friend.

She was an outstanding scholar, physician-ophthalmologist, academician of the Academy of Sciences, Doctor of Medicine. Professor Zarifa khanum Aliyeva has left a good memory in the hearts of her relatives, children, colleagues and people who knew her. Being the daughter of Aziz Aliyev, one of the most distinguished statesmen of Azerbaijan, a popular scientist and organizer of the public health and finally the wife of Heydar Aliyev, a well-known statesman of the Soviet Union, Zarifa khanum was distinguished with her astonishing modesty, nobility and purity of heart. Her ability to listen and hear the opinions of others, to penetrate into their problems, to take them to her heart as her own, her incredible kindness distinguished and elevated her among the people. She was a staunch wife, a good mother who brought up two remarkable children. But she was also a brilliant scholar devoted to the chosen road in science and fought for the embodiment of her goals into life till the end of her life. As an organizer in the case of necessity she was able to direct the efforts of her staff towards the desired, or necessary goal. With her attitude to the work and purity and sincerity of heart she was an example worthy of imitation. Zarifa khanum was not an ordinary woman, as any talented person she was gifted in many things.

She continued to work till the last days of her life, thought of her family and work. Zarifa khanum was a worthy wife, a devoted friend and the best companion of Heydar Aliyev.

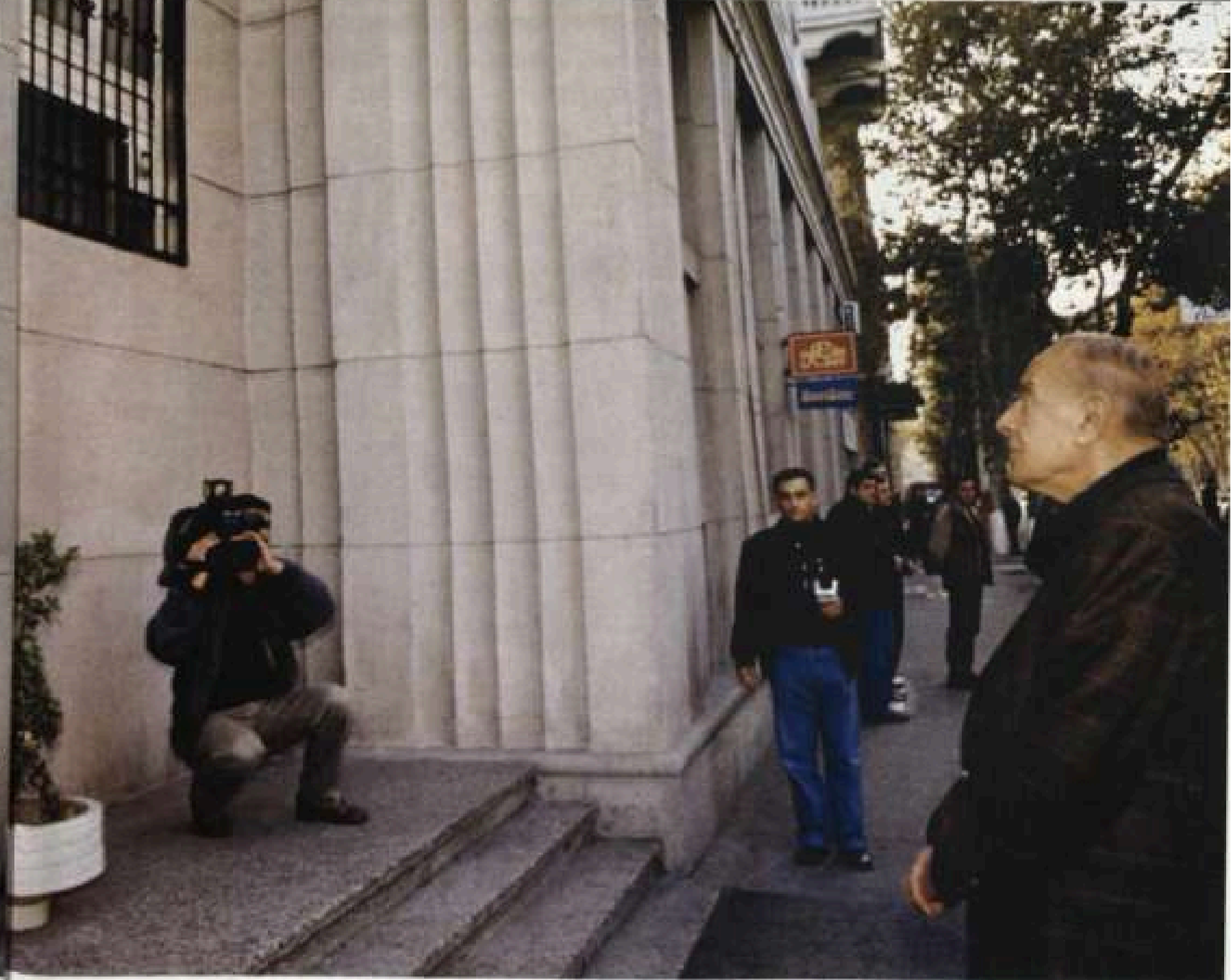
В жизни Президента большую роль сыграла его супруга Зарифа ханум Алиева. В сердцах близких, коллег и просто знающих ее людей остались яркие воспоминания о видном ученом-офтальмологе, действительном члене Академии наук Азербайджана, докторе медицинских наук, профессоре Зарифе ханум Алиевой.

Дочь известного государственного деятеля Азербайджана, крупного ученого, организатора здравоохранения Азиза Алиева, супруга одного из видных деятелей Советского государства Гейдара Алиева Зарифа ханум отличалась на удивление скромностью, благородством и чистосердечностью. Умение выслушать собеседника, вникнуть в его проблемы, чрезмерная доброжелательность к людям еще более возвышали ее. Она была верной супругой, прекрасной матерью, воспитавшей двух детей. Но в то же время она была принципиальным ученым, готовым до конца отстаивать воплощение в жизнь поставленной цели.

Как организатор она умела направить усилия руководимого коллектива в нужное русло. Своим отношением к работе, душевной чистотой она служила для всех примером для подражания. Зарифа ханум была очень талантливым человеком, и этот талант проявлялся во всех ее делах.

До последнего дня своей жизни она продолжала свои научные исследования, думала о семье и работе. Зарифа ханум была достойной супругой, верным другом и соратником Гейдара Алиева.

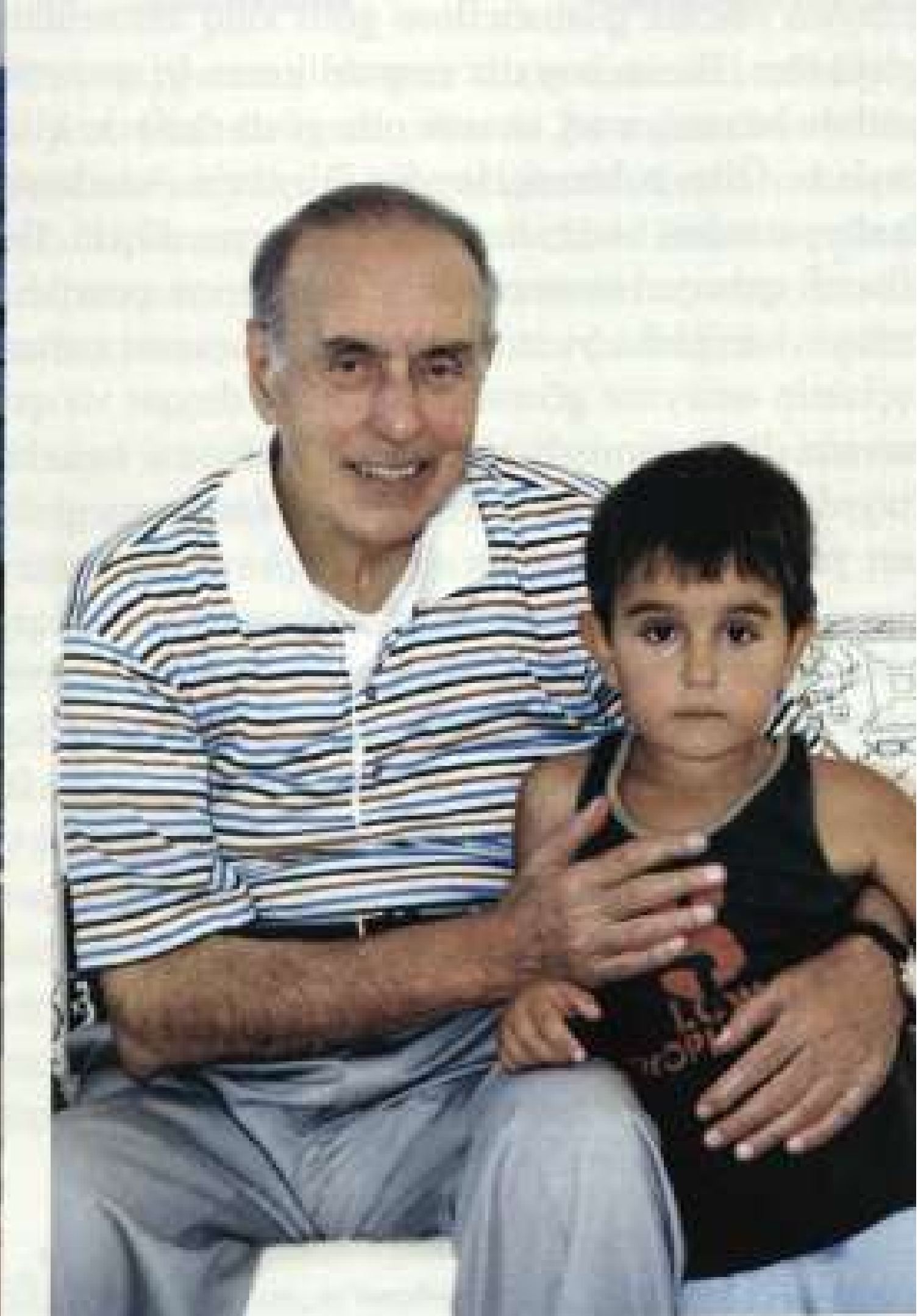

Azərbaycanın gələcəyi adı Vətən qədər müqəddəsləşmiş Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ümummilli lider Heydər Əliyev: «İnanıram ki, mənim axıra çatdıra bilmədiyim işləri İlham Əliyev uğurla tamamlayacaq».

